

X. mezinárodní porada zástupců filosofických a sociologických časopisů evropských socialistických zemí

Ve dnech 4.—7. června 1973 se konala v Praze X. mezinárodní porada zástupců filosofických a sociologických časopisů evropských socialistických zemí. Zúčastnili se jí šéfredaktoři a členové redakčních rad těchto časopisů z Bulharska, Jugoslávie, Maďarska, NDR, Polska, Rumunska, Sovětského svazu a Československa.

Program jednání byl ovlivněn blížícím se XV. světovým filosofickým kongresem, který se koná v bulharské Varně v září tohoto roku, a byl proto koncipován jako součást příprav na tento kongres, jehož ústředním tématem je *Člověk — věda — technika*. Většina odborných referátů přednesených na konferenci byla z toho důvodu zaměřena na problematiku vědeckotechnické revoluce a jejích aktuálních implikací. Účastníci se ve svých vystoupeních zabývali takovými otázkami, jako jsou: vědeckotechnický pokrok a rozvoj osobnosti je socialismu, leninská koncepce člověka a role osobnosti v socialistické společnosti, filosofické aspekty výzkumu vědeckotechnické revoluce, socialistický humanismus, filosofické aspekty úkolů přírodních věd ve vědeckotechnické revoluci, kritika buržoazních a revizionistických koncepcí vědeckotechnické revoluce a aktuální úkoly sociologie v tomto období. S referáty vystoupili: I. T. Frolov, V. S. Gott, H. Jankowski, H. Korch, A. D. Kosičev, A. Kosing, G. Ley, L. Molnar, J. Netopilik, R. Richta, F. Rupprecht, K. Rycharčík, D. Valov, A. Kretschmer, B. Petrovič, O. Chetan.

Některé z referátů věnované sociologické problematice budou otištěny v Sociologickém časopise.

Část programu byla věnována vlastní práci a spolupráci zúčastněných časopisů. Každá delegace podala stručnou informaci o hlavní orientaci a redakční politice svých časopisů, o jejich obsahové náplni a budoucích plánech. Z diskuse vyplynulo, že je prospěšné prohloubit vzájemnou spolupráci časopisů, a to nejen po linii filosofické či sociologické, ale i mezi oběma disciplínami. Vhodnou formou této spolupráce by mohla být jednak výměna informací o odborných aktivitách a publikacích v jednotlivých zemích, jednak, a to zejména, mezinárodní spolupráce na monotematických číslech zúčastněných časopisů. Ukázalo se totiž, že ve většině zemí se výrazně projevuje tendence k častějšímu vydávání monotematických čísel, zaměřených na zásadní a aktu-

ální otázky, které jsou v té či oné míře všem socialistickým zemím společné. Konkrétní témata této spolupráce budou dohodnuta na XV. filosofickém kongresu. Při té příležitosti bude též vyřešena otázka vstupu časopisů socialistických zemí do Asociace vydavatelů filosofických časopisů.

Zástupci sociologických časopisů se na zvláštním setkání vzájemně informovali o stavu sociologických periodik v jednotlivých zemích. V tomto směru vypadá situace ve správně vedených státech takto:

V Bulharsku vychází od r. 1969 pravidelně dvouměsíčník *Sociologičeski problemi* v nákladu cca 2000 výtisků. Vydavatelem je Sociologický ústav Bulharské akademie věd. Struktura časopisu je podobná jako u nás — tvoří ji úvodník, část věnovaná obecným problémům a empirickým výzkumům, metodologická rubrika, věnovaná převážně obecným metodologickým otázkám, rubrika recenzí a rubrika zpráv. Je běžná praxe monotematických čísel. Sociologické problematice je věnován určitý prostor ještě v dalších časopisech, jako jsou: *Filosofska mysal*, *Novo vreme* (teoretický orgán ÚV BKS), *Partijen život*, *Politicheska prosveta*, *Ekonomičeska mysal* a *Pravna mysal*.

Presidium Maďarské akademie věd vydává od r. 1971 čtyřikrát ročně sociologické periodikum *Sociologia*. Publikují v něm zatím jen domácí autoři, ve svých plánech však redakce počítá s mezinárodní spoluprací. Časopis má tři části. První část tvoří statí; zde jsou publikovány teoretické práce a výsledky výzkumů. Druhá část je vyhrazena pro informace o kandidátských pracích; zde jsou publikovány stručné obsahy kandidátských prací a vyjádření oponentů. Třetí část obsahuje přehled odborné literatury. Sociologická témata se dále objevují v časopisech *Magyar Filozofiai Szemle*, *Valóság*, *Társadalmi Szemle* (obdoba naší *Nové myslí*) a *Kritika* (časopis pro literární a společenské vědy).

V Německé demokratické republice dosud žádné sociologické periodikum nevychází. Od r. 1966 však vydává Vědecká rada NDR pro sociologický výzkum v nepravidelných termínech *Soziologisches Informationsheft*. Předpokládá se, že v blízké budoucnosti bude tento časopis vycházet pravidelně. Kromě toho sociologové publikují ve filosofickém časopise *Deutsche Zeitschrift für Philosophie*, v teoretickém orgánu strany *Einheit*, v časopisech *Wirtschaftswissenschaft*, *Pädagogik* a ve vědeckých časopisech universit. Z iniciativy Vědecké rady vychází v nakladatelství Dietz

edice *Soziologie*. Až dosud vyšlo 10 svazků a frekvence této edice se stále zvyšuje.

Ústředním sociologickým časopisem v Polsku jsou *Studia socjologiczne*, vydávané Ústavem filosofie a sociologie a Komitétem sociologických nauk Polské akademie věd ve Varšavě. Vycházejí od r. 1961 čtyřikrát ročně v nákladu cca 3000 výtisků. Mají 6 rubrik: 1. obecná teorie a metodologie, 2. oborové sociologické disciplíny, 3. diskuse a polemiky, 4. „komunikáty“ — informace o konkrétních výzkumech, 5. recenze, 6. informace z vědeckého života. Kromě toho vychází od r. 1936 v Lodži jednou až dvakrát ročně časopis *Przegląd Socjologiczny*, dále ve Varšavě čtyřikrát ročně *Kultura i Społeczeństwo* a jednou měsíčně *Nowe Drogi* (orgán ÚV PSDS). Polská sociologická asociace vydává dvakrát ročně *The Polish Sociological Bulletin*.

V Rumunsku vychází od r. 1972 čtyřikrát ročně časopis pro sociologii a politické vědy *Viitorul Social* v nákladu cca 12 000 výtisků. Vydavatelem je Rumunská akademie sociálních a politických věd a Rumunský národní komitét pro sociologii. Obsahovou náplň časopisu tvoří obecně teoretické a metodologické stati z oblasti sociologie a politické vědy, zprávy o terénních výzkumech, demografické studie, prognostické studie atd. Z nejvýznamnějších příspěvků je jednou za rok sestaveno zvláštní číslo časopisu v anglické verzi. Sociologické problematice je vyhrazena dále zvláštní sociologická série publikace *Analele Universității București*, která je zhruba dvakrát ročně vydávána Bukurešťskou univerzitou.

Téžštěm sociologické publikační činnosti v Sovětském svazu není časopisecká publicistika, ale knižní publikační činnost, která je velice rozsáhlá a stále vzrůstá. Pravidelné sociologické periodikum zde dosud neexistuje. Sociologická témata jsou publikována ve většině periodických časopisů filosofických, ekonomických, teoreticko-politických a dalších jak v Moskvě, tak v jiných vědeckých centrech SSSR. Hlavním periodikem pokrývajícím sociologickou problematiku je v současné době časopis *Naučnyj Kommunizm*, který začal vycházet v tomto roce jako dvouměsíčník v nákladu 17 000 výtisků. Institut sociologických issledovanij v Moskvě začne od ledna 1974 vydávat samostatný sociologický časopis.

* * *

Jednání konference bylo velmi plodné a užitečné, jak pokud jde o projednávání odborné teoretické otázky, tak pokud jde o perspektivy další spolupráce časopisů. To bylo všemi účastníky kladně oceněno.

Závěry jednání byly shrnuty v závěrečném protokolu takto:

1. Delegáti zdůraznili velkou zodpovědnost filosofů a sociologů při rozvoji marxismu-leninismu. Úkolem časopisů je spolupůsobit při stimulování výzkumů v oblasti filosofie a sociologie, zejména v oblasti základních problémů spojených s potřebami socialistické společnosti a s rozvojem vědy.
2. Představitelé filosofických a sociologických časopisů konstatovali, že jednání přispělo

ke sjednocení názorů na roli marxismu-leninismu, vědy a techniky v rozvoji socialistické společnosti.

3. Za účelem vzájemné informovanosti a rozvoje filosofie a sociologie v jednotlivých socialistických zemích budou jednotlivé časopisy včas upozorňovat bratrské redakce na takové publikace, které je v první řadě třeba recenzovat pro informaci čtenářů.
4. Delegáti se dohodli o místě příštího setkání. Téma i forma tohoto setkání budou upřesněny po XV. světovém filosofickém kongresu ve Varně.

Eva Bártová

Národní konference o sociálním plánování v Bulharsku

Na základě jednání ÚV KS Bulharska v prosinci 1972, na němž T. Živkov kritizoval nekomplexnost v plánování a kde plánování sociálního rozvoje bylo prohlášeno za „významnou metodu zvýšení úlohy pracovních kolektivů v socialistické společnosti“, byla ve dnech 29.—31. 5. 1973 svolána do Varny národní konference k tématu *Plánování sociálního rozvoje pracovních kolektivů*. Organizátory byly Akademie společenských věd a sociálního řízení při ÚV KSB, Ekonomický institut D. Blagoeva ve Varně a Centrum vědeckého výzkumu práce v Sofii.

Konference se zúčastnilo asi 250 delegátů — pracovníků teoretických ústavů a vysokých škol, stranických a odborových pracovníků i představitelů hospodářské praxe. Ze zahraničí se zúčastnili či poslali své referáty pracovníci ze SSSR, NDR, Polska a Československa.

Konference jednala o čtyřech hlavních oblastech: o metodologii a metodice sociálního plánování, o plánování změn sociální struktury, o podmínkách práce a života pracujících a o zvyšování aktivity a rozvíjení duchovního života pracujících.

Jednání konference zahájil ředitel Ústavu sociálního řízení Akademie společenských věd při ÚV KSB prof. Ivan Nikolov. Základní referáty přednesli: Zahari Staikov: *Metodologické otázky plánování sociálního rozvoje kolektivů pracujících*, Todor Kirov: *Pracovní kolektiv v systému sociálního řízení*, Vasil Vankov a P. Bliznakov: *Obsah a struktura plánů sociálního rozvoje kolektivů pracujících*. Prof. J. Kohout přednesl na plenárním zasedání referát *Plánování sociálního rozvoje kolektivů v Československu*. Ve 4 sekcích odeznělo přes 50 vystoupení; z ČSSR vystoupili dále J. Bauerová z VŠE Praha a J. Stračar z VŠE Bratislava.

Konference ukázala, že v Bulharsku existuje již řada praktických zkušeností i výsledky teoretické práce o plánování sociálního rozvoje kolektivů pracujících. Město Varna má již svůj dlouhodobý plán sociálního rozvoje, který byl zpracován komisí městského výboru strany a byl projednán i přijat jak stranickými, tak státními orgány. Umožňuje koordinaci bytové a rekreační výstavby, průmyslové zástavby v této oblasti, vytváření podmínek pro rozvoj kulturního